Automaattinen päätöksenteko ja yhteiskunta



Minna Ruckenstein
Kuluttajatutkimuskeskus
Helsingin yliopisto

- Valtioneuvoston tietopolitiikkaa ja tekoälyä käsittelevässä selonteossa (2018) esitellään automaation hyötyjä yhteiskunnalle ja kansalaisille. Tavoitteena on kehittää maailman parhaat julkiset palvelut. Eettisyyttä pidetään kansainvälisenä kilpailuetuna.

Automaattinen päätöksenteko

- Aineistojen keruun ohjaus
- Algoritmit, joita käytetään:
  - aineistojen analyysiin
  - aineistoanalyysin tulkintaan
  - päätöksentekoon tiettyjen (ihmistekoisten) mallien pohjalta

Miksi ajankohtaista?

- Teknologiasta on tullut yhä kiinteämpi osa arjen tekemisiä, sitä ei voi ajatella irrallisena ihmissuhteista, organisoitumisen ja hallinnan rakenteista tai poliittisista pyrkimyksistä.
- Julkiselle sektorille on tärkeää onnistua automaattisen päätöksenteon käyttöönotoissa

Ks. taustamateriaali: Pisteytyksen poliittisuus

Automaatio ja sen rajaaminen

- Automaation rajojen määrittely - mikä on edelleen jätettävä ihmisten päätettäväksi ja käsiteltäväksi?
- Näitä rajoja tulee tarkkailla jatkuvasti – ei ole eettistä automaattia, joka pystyisi ennakolta tämän päättämään

Kela automatisoi tukipäätöksiä – oikeuskansleri vaatii nyt selvitystä



Iltasanomat
30.10.2019

Kela tekee päätöksiä tuista automaattisesti, mutta millä perusteilla? (KUVA: VESA MOILANEN)

Julkaistu: 30.10. 14:00

”Kelan verkkosivujen mukaan sillä on lakiin perustuva oikeus tehdä yksittäisiä etuuspäätöksiä automaattisesti. Kelan sivuilla ei kuitenkaan ole yksityiskohtaisempaa tietoa siitä, mitä ja miten päätöksiä tehdään, Oikeuskanslerinvirasto kertoo sivuillaan.

Oikeuskansleri on pyytänyt Kelalta nyt selvitystä asiasta. Kelan on annettava selvityksensä viimeistään 20. joulukuuta.”

Poliittisen ohjauksen vaikeus

- Kokonaisuuksien hallinta vaatii uudenlaista osaamista
- Teknologia on houkuttavaa - lupaa tehokkuutta ja säästöjä
- Samanaikaisesti kun viedään uusia aloitteita eteenpäin, olisi kehitettävä ymmärrystä tietoisista teknologiasta irtautumisista – milloin olisi hyvä pitää automatisaatioon etäisyyttä, ajatella esimerkiksi hoivaa tai päätöksentekoa ilman teknologiaa.

- Tarvitaan **esimerkkitapauksia**: se mikä yhdellä toimialalla hyväksyttävää, voi olla toisessa yhteydessä eettisesti arveluttavaa.
- Tarvitaan pohjoismaisia ja eurooppalaisia esimerkkejä, jotka tuovat esille oman toimintaympäristömme erityispiirteitä.

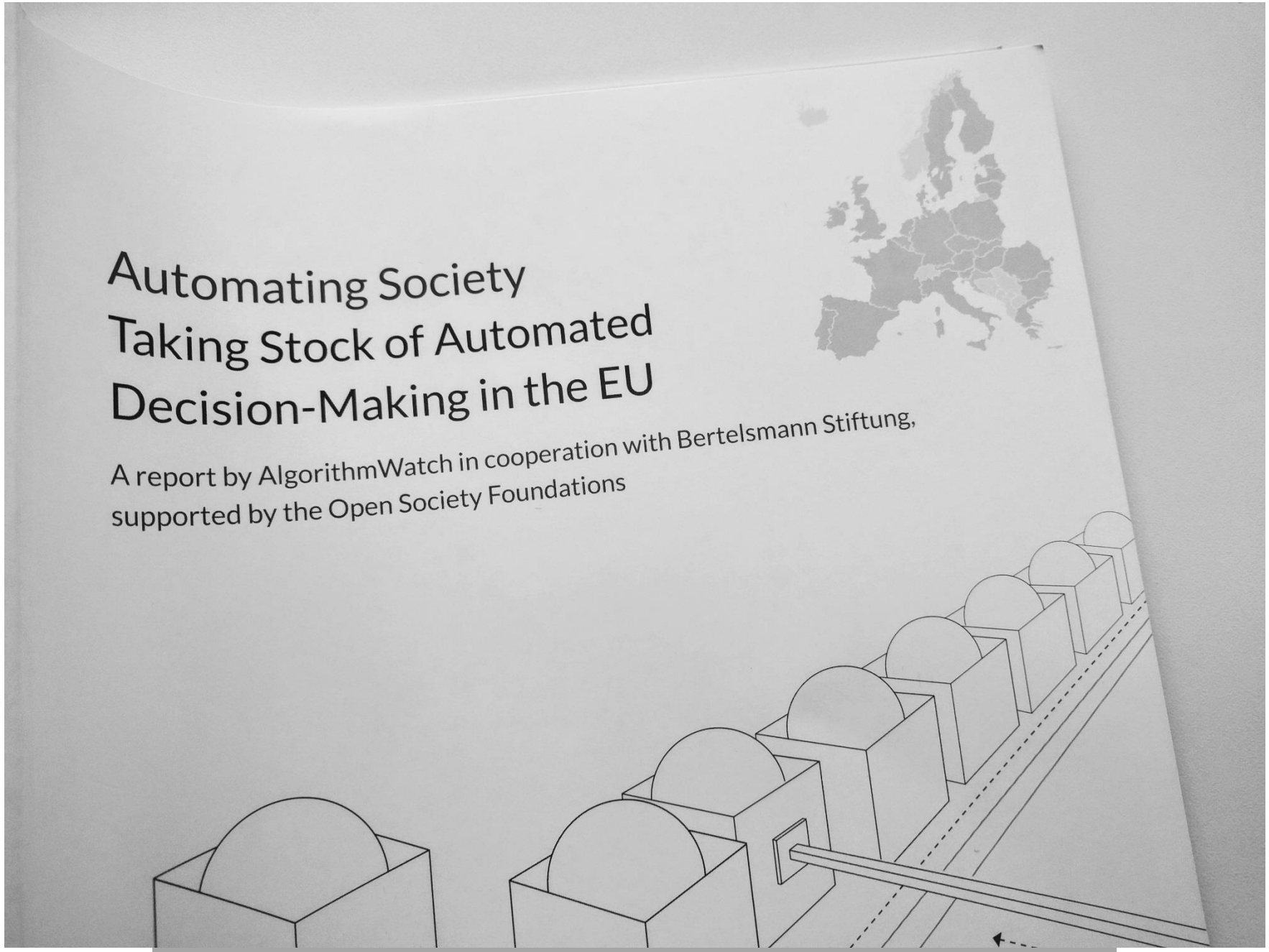

https://algorithmwatch.org/en/automating-society/

https://algorithmwatch.org/en/finnish-credit-score-ruling-raises-questions-about-discrimination-and-how-to-a
Most Visited VPN Flamma Login Inbox (955) - minna.ru... Google Scholar Google Translate Dashboard ‹ mslahti's ... CWT Nette Holopainen KTK... ourdata | mydataglob...

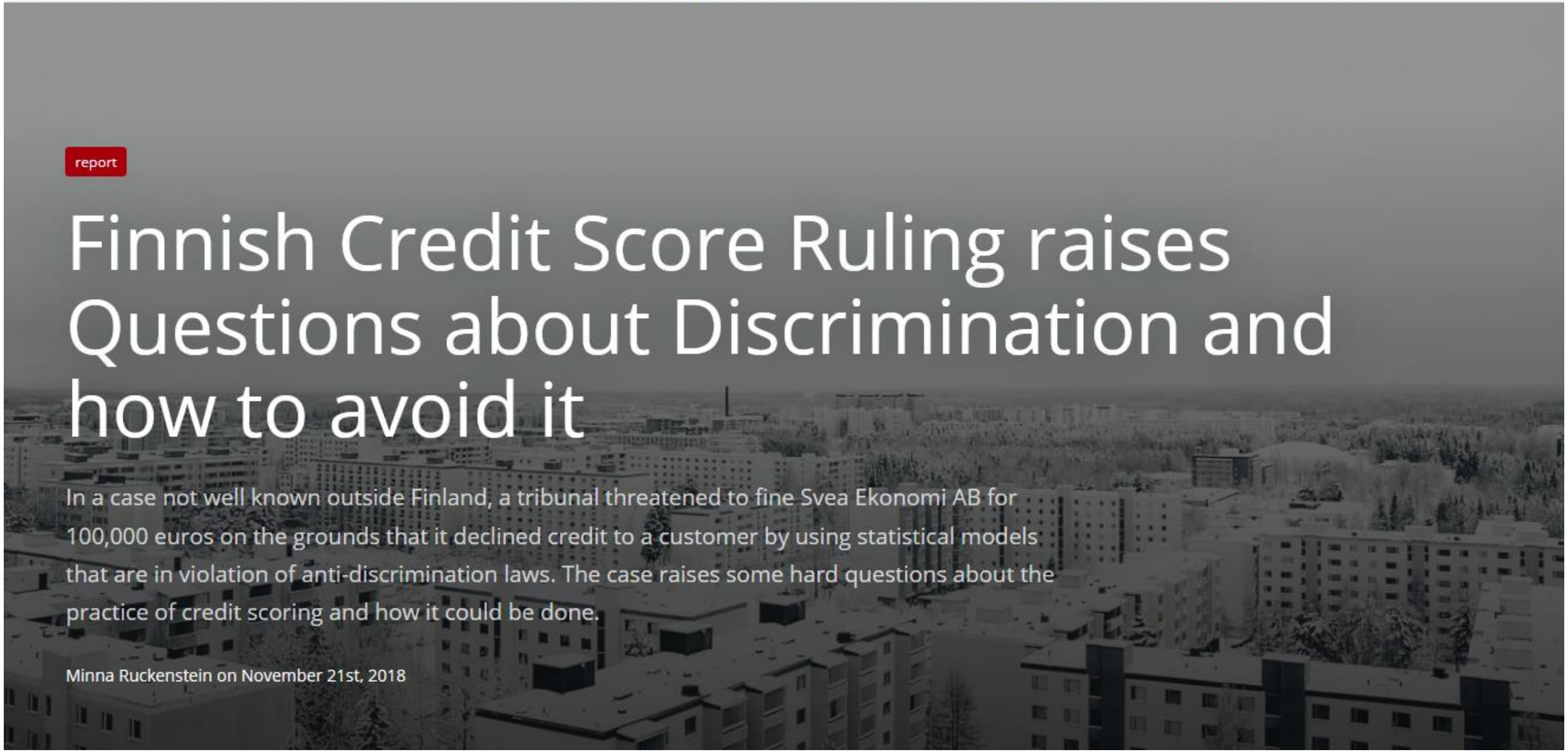

report

Finnish Credit Score Ruling raises Questions about Discrimination and how to avoid it

In a case not well known outside Finland, a tribunal threatened to fine Svea Ekonomi AB for 100,000 euros on the grounds that it declined credit to a customer by using statistical models that are in violation of anti-discrimination laws. The case raises some hard questions about the practice of credit scoring and how it could be done.

Minna Ruckenstein on November 21st, 2018



DIGITAL SIKKERHED

Regeringen vil overvåge alle landets børnefamilier og uddele point

DANMARK 2. MAR. 2018 KL. 21.13



JAKOB SORGENFRI KJÆR
Journalist

LÆS ARTIKLEN SENERE

Familier skal profileres og pointgives ud fra skilsmisse, ledighed og tandlægebesøg. Det vil blive konsekvensen af ghettoplan og ny datalov.

FOR ABONNENTER

Ledighed per år: 500 point. Udeblevet fra tandpleje per gang: 300 point. Udeblevet fra sundhedspleje per gang: 1.000 point. Psykisk lidelse: 3.000 point. Inspireret af en idé og frikommuneansøgning fra Gladsaxe Kommune vil regeringen som led i sin ghettoplan give kommuner ret til

ALT DU BEHØVER VIDE FRA MORGENSTUNDEN

Tilmeld dig vores morgennyhedsbrev og lad os give dig en god start på dagen med et håndplukket overblik over de væsentligste nyheder

Indtast din email

Tilmeld

Varhaisen puuttumisen malli

- Diagnosoitu mielisairaus 3000 pistettä
- Työttömyys 500 pistettä
- Varatun lääkäriajan käyttämättä jättäminen 1000 pistettä
- Varatun hammaslääkäriajan käyttämättä jättäminen 300 pistettä


SUUNNITELMAT
Omaolo
SV FI Palaute Kirjaudu sisään
Omaolosta löydät
Oirearviot
Voit arvioida yksittäistä oiretta tai terveysongelmaa. Vastaustesi perusteella saat toimintasuosituksen ja hoito-ohjeet.
Alaselkäkipu tai -vamma
Hengitystietulehdus
Virtsatietulehdus
Polven oire tai vamma
Yskä
Korvan kipu tai lukkoisuus
Kurkkukipu tai nieluoire
Olkapään kipu, jäykkyys tai vamma
Ripuli
Palveluarviot
Voit arvioida, millaista tukea tai palvelua sinun tai läheisesi elämäntilanteeseen on tarjolla.
Arvio liikkumisesta kodin ulkopuolella
Arvio omaishoitotilanteesta
Arvio henkilökohtaisesta avusta

Mitä esimerkit opettavat?

- Teknologiat kehittyvät vähitellen
- Teknologiat vaativat ihmistyötä tuekseen (”sosioteknisiä systeemejä”)
- Teknologia voi olla huonosti ajateltua (”Ajattele ennen kuin ajattelet”, emeritusprofessori Teuvo Kohonen, yksi maailman tunnetuimmista neuroverkkojen kehittäjistä)

Mihin kiinnitettävä huomiota?

1. Kuka teknologian kehittämistä ohjaa ja millä ehdoilla?
2. Ihmisvahvuuksien ja konevahvuuksien yhteensovittaminen – asiantuntijuuden tunnistaminen ja vaaliminen
3. Eettisten toimintatapojen kehittäminen